

Uchwała Nr 105/2017
Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny
Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
z dnia 29 listopada 2017 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 4.5 Ochrona przyrody, schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI

Na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn.zm.¹); art. 110 ust. 2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Rozdziału 5 ust. 5) lit a) Wytucznych w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 z dnia 21 stycznia 2015 r., § 4 ust. 4 lit a) Regulaminu Komitetu Monitorującego RPO WK-P na lata 2014-2020 z dnia 16 kwietnia 2015 r.² uchwała, co następuje:

§1. Załącznik do uchwały nr 88/2016 z dnia 1 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania 4.5 Ochrona przyrody, schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI³, otrzymuje brzmienie jak załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący Komitetu Monitorującego

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Calbecki

¹ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona Dz. U. z 2017 r. poz. 1475

² Regulamin Komitetu został zmieniony uchwałą nr 63/2016 z dnia 12 lipca 2016 r.

³ Uchwała została zmieniona następującymi uchwałami zmieniającymi: Nr 88/2017 z dnia 12 września 2017 r.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 14 ust. 10 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn.zm.⁴) art. 110 ust 2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Rozdziału 5 ust. 5) lit a) Wytucznych w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020 z dnia 21 stycznia 2015 r., § 4 ust. 4 lit a) Regulaminu Komitetu Monitorującego RPO WK-P na lata 2014-2020 z dnia 16 kwietnia 2015 r. Komitet Monitorujący analizuje i zatwierdza metodykę i kryteria wyboru projektów oraz ich zmiany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Niniejszą uchwałą zatwierdza się zmiany kryteriów wyboru projektów dla Działania 4.5 Ochrona przyrody, schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI:

- dostosowano kryteria do zmienionej ustawy wdrożeniowej, m.in. poprzez wskazanie, które kryteria podlegają poprawie lub uzupełnieniu;
- kryterium A.1 – zaktualizowano publikator dot. ustawy o finansach publicznych;
- kryterium B.5 – dokonano zmiany nazwy i definicji kryterium oraz zaktualizowano publikator dot. ustawy Prawo wodne;
- kryterium B.9 – dokonano zmiany definicji kryterium
- kryterium B.10 – dokonano zmiany nazwy i definicji kryterium oraz zaktualizowano publikator dot. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego wskazanej w przypisie;
- kryterium B.12 – dokonano zmiany nazwy i definicji kryterium dodając zapisy dot. zgodności z SzOOP;
- kryterium C.1.3 – dokonano zmiany definicji kryterium.

---

⁴ Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona Dz. U. z 2017 r. poz. 1475

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 105/2017
KM RPO WK-P na lata 2014-2020
z dnia 29 listopada 2017 r..

Kryteria wyboru projektów

Działanie: 4.5 Ochrona przyrody

Poddziałanie: n/d

Priorytet: 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę

Cel szczegółowy: Wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie

Schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI¹

Kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia Kryterium
<p>A. Kryteria Formalne</p> <p>A.1</p> <p>Niepodleganie wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej</p>	<p>Wykluczenie podmiotowe (dotyczące wnioskodawcy) i przedmiotowe (dotyczące przedmiotu projektu): Ocenie podlega:</p> <p>1) Czy wnioskodawca oraz partnerzy (jeśli dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie oraz że nie są objęci zakazem dostępu do środków funduszy europejskich na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077), - art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769), - art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2016 r. poz. 1541). <p>2) Czy na danym podmiocie nie ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej taką pomoc za niezgodną z prawem oraz z rynkiem</p>	<p>Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)</p>

¹ Ograniczenie nie dotyczy projektów realizowanych na obszarach parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody lub obszarów chronionego krajobrazu, położonych na obszarze ZIT lub OSI, przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład ZIT lub OSI.

A.2	Miejsce realizacji projektu	<p>wewnętrzny,</p> <p>3) Czy dany podmiot nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 24 wydanych przez Komisję Europejską Wytocznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE C 2014/C 249/01).</p> <p>4) Czy przedmiot realizacji projektu nie dotyczy rodzajów działalności wykluczonych z możliwości uzyskania pomocy finansowej, o których mowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w art. 1 Rozporządzenia KE (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 z późn. zm.), - w art. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 r.), - w art. 3 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289). <p>5) Czy projekt nie został zakończony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013², co oznacza że nie został on fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P 2014-2020, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane z nim płatności zostały dokonane przez Beneficjenta.</p> <p>6) Czy projekt nie obejmuje przedsięwzięć, które zostały objęte lub powinny zostać objęte procedurą odzyskiwania w rozumieniu art. 71 rozporządzenia 1303/2013, w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej poza obszar objęty programem zgodnie z art. 125 ust. 3 lit. f) rozporządzenia 1303/2013.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
A.2	Miejsce realizacji projektu	<p>Ocenie podlega, czy projekt realizowany jest na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego w rozumieniu art. 70 rozporządzenia 1303/2013.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L347 z 20.12.2013, str. 320 i nast.) (dalej: rozporządzenie 1303/2013).

A.3	Gotowość techniczna projektu do realizacji	<p>Ocenie podlega, czy <u>na moment zakończenia naboru wniosków o dofinansowanie projektu</u>³:</p> <ol style="list-style-type: none"> złożony został wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę (jeżeli przedmiotem projektu jest budowa wymagająca uzyskania takiej decyzji), zostało dokonane zgłoszenie budowy lub robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę oraz właściwy organ nie wniósł sprzeciwu wobec ww. zgłoszenia (jeśli przedmiotem projektu są prace wymagające dokonania zgłoszenia), w przypadku projektów realizowanych w trybie „zaproszanej i wybuduj”: <ul style="list-style-type: none"> został opracowany program funkcjonalno-użytkowy oraz ogłoszony został przetarg na udzielenie zamówienia publicznego w przedmiocie sporządzenia dokumentacji projektowej obiektu budowlanego oraz wykonania robót budowlanych. <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
A.4	Prawidłowość określenia wkładu własnego	Ocenie podlega, czy wkład własny Wnioskodawcy oraz partnerów (jeśli dotyczy) jest zgodny z wymogami właściwych programów pomocowych z zastrzeżeniem, że stanowi nie-mniej niż 15% w wydatkach kwalifikowalnych projektu.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
A.5	Trwałość operacji	Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B. Kryteria merytoryczne – ogólne			
B.1	Kwalifikowalność wnioskodawcy/partnerów	<p>Ocenie podlega, czy wniosek został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> jednostkę samorządu terytorialnego; związek jednostek samorządu terytorialnego; samorządową jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną; państwową jednostkę organizacyjną; organ władzy, administracji rządowej; organizację pozarządową; spółkę prawa handlowego z większością udziałem jednostki samorządu terytorialnego 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

³ W przypadku konkursów otwartych na dzień zakończenia danej tury.

B.2	Prawidłowość wyboru partnerów uczestniczących/realizujących projekt	<p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p> <p>Ocenie podlega, czy wnioskodawca dokonał wyboru partnera/ów zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 1460 z późn. zm.).</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.3	Projekt jest zgodny z typami projektów przewidzianymi do wsparcia w ramach działania/poddziałania	<p>Ocenie podlega, czy projekt dotyczy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przedsięwzięć związanych z ochroną siedlisk lub gatunków, w szczególności na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, 2. projektów w zakresie zwalczania gatunków inwazyjnych obcych, 3. projektów w ramach zielonej infrastruktury, jako nośnika usług ekosystemowych, 4. rozwijania infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo (na obszarach chronionych z tytułu ustawy o ochronie przyrody⁴) – wyłącznie w powiązaniu z typami projektów określonymi w pkt. 1 lub 2, 5. tworzenia, odnawiania szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych, 6. budowy, rozbudowy, modernizacji i doposażenia ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, 7. działań informacyjno-edukacyjnych, podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie właściwych zachowań społecznych w odniesieniu do dziedzictwa przyrodniczego regionu, realizowanych w sposób komplementarny i uzupełniający do kampanii ogólnopolskich, jako element projektu określonego w punktach 1-6. <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.4	Zgodność z prawem pomocy publicznej/pomocy de minimis	<p>Ocena będzie polegać na sprawdzeniu czy w projekcie nie wystąpi pomoc publiczna lub czy jest ona zgodna z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p> <p>Nie stanowi pomocy publicznej sytuacja, w której wykorzystywanie infrastruktury (budynków oraz sprzętu) do celów działalności gospodarczej ma charakter pomocniczy tj. działalność bezpośrednio powiązanej z eksploatacją infrastruktury lub nieodłącznie związanej z podstawowym wykorzystaniem o charakterze niegospodarczym. Uznaje się, że taka sytuacja ma miejsce gdy działalność gospodarcza pochłania takie same nakłady jak podstawowa działalność o charakterze niegospodarczym, takie jak materiały, sprzęt, siła robocza lub aktywa trwałe.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁴ Poprzez obszar chroniony należy rozumieć obszar/formę ochrony przyrody rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.), dalej ustawa o ochronie przyrody.

		<p>Działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym musi więc mieć ograniczony zakres, w odniesieniu do wydajności infrastruktury. W tym względzie użytkowanie infrastruktury do celów gospodarczych można uznać za działalność pomocniczą, jeżeli wydajność przydzielana co roku na taką działalność nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury.</p> <p>W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym wnioskodawca obowiązany jest przedstawić w dokumentacji projektowej informację nt. mechanizmu monitorowania i wycofania jaki znajdzie zastosowanie, w celu zapewnienia, że działalność gospodarcza w całym okresie amortyzacji infrastruktury sfinansowanej ze środków RPO WK-P 2014-2020 będzie miała charakter pomocniczy.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	
B.5	<p>Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju i wymaganiami prawa ochrony środowiska</p>	<p>Weryfikowany będzie pozytywny lub neutralny wpływ projektu na zasadę horyzontalną UE dotyczącą zrównoważonego rozwoju (w szczególności minimalizowanie oddziaływania działalności człowieka na środowisko, w tym nakierowanych na spełnienie acquis w obszarze środowiska) oraz czy projekt został przygotowany zgodnie z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 z późn. zm.); - ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.); - ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.); - ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121 z późn. zm.); <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	<p>Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)</p>
B.6	<p>Cele projektu wspierają realizację celów określonych w działaniu</p>	<p>Ocenie podlega, czy cel projektu umożliwi zrealizowanie celu działania, tj. czy zostanie wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie. W tym kontekście należy zbadać czy zaplanowane zadania służą realizacji celów projektu i w konsekwencji prowadzą do osiągnięcia celów działania.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	<p>Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)</p>

B.7	Wskaźniki realizacji celów projektu	<p>Ocenie podlega, czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźniki realizacji celów projektu (produktu, rezultatu) zostały wyrażone liczbowo oraz podano czas ich osiągnięcia, - wskaźniki zostały właściwie oszacowane w odniesieniu do zakresu projektu, - wybrano wszystkie wskaźniki związane z realizacją projektu. <p>Lista wskaźników obowiązujących w konkursie stanowi załącznik do Kryteriów wyboru projektów. Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.8	Wykonalność techniczna, technologiczna i instytucjonalna projektu	<p>Ocenie podlega, czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - harmonogram realizacji projektu jest realistyczny i uwzględnia zakres rzeczowy oraz czas niezbędny na realizację procedur przetargowych i inne okoliczności niezbędne do realizacji procedur, - wnioskodawca gwarantuje techniczną wykonalność projektu, - zakres rzeczowy projektu jest technologicznie wykonalny, - wnioskodawca posiada potencjał do prawidłowej obsługi projektu. <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.9	Kwalifikowalność wydatków	<p>Ocenie podlega, czy wydatki wskazane w projekcie spełniają warunki kwalifikowalności, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostały/nią poniesione w okresie kwalifikowalności wydatków określonym w Regulaminie konkursu obowiązującym dla danego naboru. Przy czym okres kwalifikowalności powinien mieścić się w ramach czasowych określonych w „Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020” Ministerstwa Rozwoju z dnia 19 lipca 2017 r., - są zgodne z zasadami określonymi w ww. Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz zapisami dotyczącymi kwalifikowalności wydatków określonymi w Regulaminie konkursu, - zostały uwzględnione w budżecie projektu, - są niezbędne do realizacji celów projektu i zostaną poniesione w związku z realizacją projektu, - zostaną dokonane w sposób racjonalny i efektywny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

B.10	Zgodność z zasadą równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji	<p>Ocenie podlega zgodność projektu z politykami horyzontalnymi, w tym z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. 2. Zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami⁵. <p>W szczególności ocenie podlegać będzie czy infrastruktura została zaprojektowana/zostanie zbudowana/zmodernizowana zgodnie z zasadą projektowania uniwersalnego.</p> <p>Każda z powyższych zasad podlega oddzielnej ocenie. Projekt powinien wykazywać pozytywny lub neutralny wpływ w zakresie każdej polityki horyzontalnej. O neutralności można mówić wtedy, kiedy w ramach projektu wnioskodawca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasad a uzasadnienie to zostanie uznane przez osobę oceniającą za trafne i poprawne.</p> <p>Weryfikowany będzie pozytywny lub neutralny wpływ projektu na zasady horyzontalne UE zgodnie z art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 r. oraz Wytoczonymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.</p> <p>Stosowanie zasad określonych w ww. Wytocznych w odniesieniu do tych elementów projektu, w których zasada ta ma zastosowanie np. jeżeli w ramach projektu utworzona zostanie strona internetowa czy też zasoby cyfrowe, muszą one spełniać standard WCAG 2.0 na poziomie AA (Wytoczne, podrozdział 5.2, pkt. 1), oznacza, że projekt ten ma pozytywny wpływ na zasady horyzontalne. Stwierdzenie neutralnego wpływu na zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami związane jest z uzasadnionym brakiem dostępności każdego produktu w ramach projektu.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
B.11	Wykonalność finansowa i ekonomiczna projektu	<p>Ocenie podlega, czy analiza finansowa i ekonomiczna przedsięwzięcia została przeprowadzona poprawnie, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czy poziom dofinansowania został ustalony poprawnie i z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej i projektów generujących dochód (jeśli dotyczy), - czy wskazano źródła finansowania wkładu własnego oraz wydatków niekwalifikowalnych, - czy przyjęte założenia analiz finansowych są realne, - czy w kalkulacji kosztów nie ma istotnych błędów rachunkowych, - czy analiza finansowa została przeprowadzona zgodnie z zasadami sporządzania takich analiz, - czy zapewniona została trwałość finansowa projektu. 	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)

⁵ Osoby z niepełnosprawnościami w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 poz. 2046 z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 poz. 882).

		Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.	
B.12	Zgodność dokumentacji projektowej z SZOOP oraz Regulaminem konkursu	Ocenie podlega, czy wnioskodawca przygotował wniosek o dofinansowanie projektu zgodnie z SZOOP oraz Regulaminem konkursu, w szczególności zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020. Weryfikacji podlega m.in. maksymalna/minimalna wartość projektu oraz maksymalna/minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalny % poziom dofinansowania UE oraz minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy). IZ RPO ma możliwość doprecyzowania maksymalnej/minimalnej wartości projektu oraz maksymalnej/ minimalnej wartości wydatków kwalifikowanych projektu (jeśli dotyczy), maksymalnego % poziomu dofinansowania UE oraz minimalnego wkładu własnego beneficjenta jako % wydatków kwalifikowanych (jeśli dotyczy) w Regulaminie konkursu.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1 Kryteria merytoryczne - szczegółowe – dostępne			
C.1.1	Zgodność z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020	Ocenie podlega czy w ramach projektu działania związane z ochroną siedliskową lub gatunkową lub zwalczaniem gatunków inwazyjnych obcych realizowane na obszarach Natura 2000 będą zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku) /nie dotyczy
C.1.2	Lokalizacja projektu związanego z kanalizacją ruchu turystycznego na obszarach chronionych	Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium. Ocenie podlega, czy w ramach projektu działania związane z kanalizacją ruchu turystycznego będą realizowane wyłącznie na obszarach chronionych. Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku) /nie dotyczy

C.1.3	Zgodność ze standardami kształtowania ładu przestrzennego w województwie (projekty infrastrukturalne)	<p>Ocenie podlega, czy projekt jest zgodny ze standardami w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie, co będzie oceniane na podstawie – pozytywnej opinii wydanej przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego odnośnie zgodności ze Standardami w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim⁶.</p> <p>Obowiązujące standardy w zakresie kształtowania ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim zostaną wskazane w Regulaminie konkursu.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.1.4	Opinia organu odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym w przypadku projektów z zakresu ochrony siedlisk i gatunków	<p>Ocenie podlega czy projekt związany z ochroną siedliskową lub gatunkową lub zwalczaniem gatunków inwazyjnych obcych posiada pozytywną opinię organu odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem chronionym.</p> <p>Dotyczy projektów realizowanych na obszarach Natura 2000, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, dla których organem zarządzającym jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub Sejmik Województwa (dyrektor parku krajobrazowego).</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku) /nie dotyczy
C.1.5	Realizacja projektu na obszarach Natura 2000 (ochrona siedliskowa i gatunkowa oraz zwalczanie gatunków inwazyjnych)	<p>Ocenie podlega czy projekt realizowany jest na obszarze Natura 2000 zlokalizowanym na obszarze parku krajobrazowego lub rezerwatu przyrody.</p> <p>Nie przewiduje się realizacji projektów realizowanych na obszarach Natura 2000 położonych poza obszarem parków krajobrazowych lub rezerwatów przyrody.</p> <p>Kryterium odnosi się wyłącznie do projektów realizowanych na obszarach Natura 2000.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku) /nie dotyczy

⁶ W przypadku przedsięwzięć realizowanych w formule „zaprojektuj i wybuduj” opinia wydawana będzie na podstawie Programu Funkcjonalno-Użytkowego, który w tym celu powinien zawierać elementy określone w dokumencie *Warunki jakie Beneficjent powinien spełnić w programie funkcjonalno-użytkowym inwestycji realizowanej z udziałem środków publicznych w okresie programowania 2014-2020 w kontekście ładu przestrzennego, w celu umożliwienia dokonania oceny z „Regionalnymi zasadami kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego”*.

C.1.6	Realizacja projektu na obszarze ZIT/OSI	<p>Ocenie podlega czy projekt realizowany na obszarze parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody lub obszaru chronionego krajobrazu położonego na obszarze objętym Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi lub Obszarem Strategicznej Interwencji (OSI) jest realizowany przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład ZIT lub OSI.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Tak/nie/nie dotyczy (niespełnienie kryterium oznacza odrzucenie wniosku)
C.2 Kryteria merytoryczne szczegółowe – punktowe			
C.2.1	Lokalizacja projektu na obszarze chronionym	<p>Ocenie podlega, czy projekt jest realizowany na obszarze chronionym w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie przyrody. Projekt jest traktowany jako zlokalizowany na obszarze chronionym, gdy większy rzeczowo jego zakres jest realizowany na tym obszarze.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	<p>liczba punktów możliwa do uzyskania</p> <p>Nie – 0 pkt Tak – 5 pkt</p> <p>n/d</p>
C.2.2	Ochrona siedlisk i gatunków	<p>Ocenie podlega, czy w ramach projektu realizowane będą działania związane z ochroną siedliskową lub gatunkową lub zwalczaniem gatunków inwazyjnych obcych.</p> <p>W tym celu należy sprawdzić, czy projekt realizować będzie łącznie przynajmniej następujące wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzczenia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów; - powierzczenia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony. <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	<p>Nie – 0 pkt Tak – 4 pkt</p> <p>n/d</p>

C.2.3	Miejsce realizacji projektu (ochrona siedliskowa i gatunkowa oraz zwalczanie gatunków inwazyjnych)	<p>Ocenie podlega czy w przypadku projektu związanego z ochroną siedliskową lub gatunkową lub zwalczaniem gatunków inwazyjnych obcych, projekt realizowany jest na obszarze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000 zlokalizowanych na obszarze parków krajobrazowych – 5 pkt; - Natura 2000 zlokalizowanych na obszarze rezerwatów przyrody – 4 pkt; - parków krajobrazowych – 4 pkt; - rezerwatów przyrody – 3 pkt; - pozostałych obszarów chronionych (z wyłączeniem obszarów Natura 2000 położonych poza obszarem parków krajobrazowych lub rezerwatów przyrody.) – 1 pkt; - poza obszarem chronionym – 0 pkt. <p>Projekt jest traktowany jako zlokalizowany na danym obszarze, gdy większy rzeczowo jego zakres jest realizowany na tym obszarze.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	0 – 5 pkt wg oceny	n/d
C.2.4	Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska (ochrona siedliskowa i gatunkowa oraz zwalczanie gatunków inwazyjnych)	<p>Ocenie podlega czy realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programie ochrony gatunków; - planie ochrony; - planie zadań ochronnych. <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 3 pkt	n/d
C.2.5	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody (ochrona siedliskowa i gatunkowa oraz zwalczanie gatunków inwazyjnych)	<p>Ocenie podlega czy wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące ochrony przyrody, których dotyczy planowany projekt, a przedstawione w projekcie rozwiązania oparte są na wiarygodnych i aktualnych danych (wskazanych przez wnioskodawcę).</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 7 pkt	n/d
C.2.6	Adekwatność podejmowanych działań (ośrodki edukacji ekologicznej)	<p>Ocenie podlega czy potrzeba budowy, rozbudowy, modernizacji lub doposażenia ośrodków oparta jest na wiarygodnych danych i jest niezbędna do właściwego wypełnienia celów statutowych wnioskodawcy oraz czy przewiduje się zastosowanie form, narzędzi i metod edukacyjnych wspólnym i dostosowanych do zidentyfikowanych potrzeb informacyjnych, edukacyjnych, celów szczegółowych, specyfiki grupy docelowej oraz tematyki projektu.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 7 pkt	n/d

C.2.7	Projekt informacyjny/edukacyjny	<p>Ocenie podlega czy projekt w którym realizowane będą działania informacyjno-edukacyjne dotyczy lub zawiera element działań informacyjno-edukacyjnych przyczyniających się do zwiększenia wiedzy na temat tadu przestrzennego.</p> <p>Możliwa jednokrotna poprawa lub uzupełnienie projektu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 3 pkt	n/d
C.2.8	Realizacja celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocenie podlega czy projekt dotyczy ochrony/restytucji siedlisk lub gatunków lub zwalczania gatunków inwazyjnych obcych i w tym zakresie przyczynia się do realizacji celów Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w zakresie bogatej i zdrowej przyrody.</p> <p>Projekt nie podlega poprawie lub uzupełnieniu w zakresie spełnienia kryterium.</p>	Nie – 0 pkt Tak – 2 pkt	n/d

W sytuacji niewywiązania się Beneficjenta, w trakcie realizacji projektu/w okresie trwałości, z warunków wynikających z kryteriów wyboru projektów, w ramach których zobowiązany był złożyć stosowne oświadczenia/deklaracje, Beneficjent zostanie wezwany do zwrotu otrzymanego dofinansowania.

Definicje wskaźników produktu i rezultatu.

Działanie: 4.5 Ochrona przyrody

Poddziałanie: n/d

Priorytet inwestycyjny: 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę

Cel szczegółowy: Wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie

Schemat: Inwestycje w zakresie zwiększenia ochrony przyrody w regionie poza obszarami ZIT i OSI

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Definicja
Wskaźnik rezultatu bezpośredniego			
1	Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	Powierzchnia obszarów, na których dzięki zrealizowanym projektom, przywrócono lub zapewniono ochronę wybranych gatunków, siedlisk lub ekosystemów dla zachowania różnorodności biologicznej. Obszary otrzymujące wsparcie wielokrotnie powinny być liczone tylko raz.
2	Liczba osób korzystających z utworzonych/odnowionych szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych	osoby	Wskaźnik mierzy liczbę osób korzystających ze szlaków przyrodniczych i/lub ścieżek edukacyjnych utworzonych lub odnowionych w wyniku zrealizowanego projektu. Wskaźnik należy osiągnąć najpóźniej w ciągu roku po zakończeniu projektu.
3	Liczba osób korzystających z wybudowanej/przebudowanej/doposażonej infrastruktury ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej	osoby	Wskaźnik mierzy liczbę osób korzystających z infrastruktury ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, które zostały wybudowane, przebudowane i/lub doposażone w wyniku zrealizowanych projektów. Wskaźnik należy osiągnąć najpóźniej w ciągu roku po zakończeniu projektu.
Wskaźnik produktu			
1	Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23)	ha	Powierzchnia obszarów utworzonych lub odnowionych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony dla gatunków zagrożonych. Obszary otrzymujące wsparcie wielokrotnie, powinny być liczone tylko raz.
2	Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni	ha	Wskaźnik monitoruje powierzchnię miejskich terenów zieleni (w tym m.in. parków, lasów, zieleńców, ogrodów, zieleni szlaków komunikacyjnych) objętych wsparciem w ramach projektu. Jako wsparcie terenów zieleni miejskiej należy rozumieć m.in. tworzenie parków i skwerów, tworzenie i odnawianie klinów zieleni, odnawianie zieleni zanikającej i zdegradowanej oraz tworzenie i odnowienie zieleni przyulicznej. Obszary otrzymujące wsparcie wielokrotnie, powinny być liczone tylko raz.

3	Powierzchnia wybudowanej/rozbudowanej/zmodernizowanej/doposażonej infrastruktury na cele działalności z zakresu edukacji ekologicznej	m ²	Wskaźnik mierzy powierzchnię obiektów infrastruktury świadczącej działalność z zakresu edukacji ekologicznej, które zostały wybudowane, rozbudowane, zmodernizowane lub doposażone w ramach zrealizowanych projektów.
4	Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	Liczba parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony przyrody, które otrzymały wsparcie dotyczące ochrony przyrody na danym obszarze. Formy ochrony przyrody otrzymujące wsparcie wielokrotnie, powinny być liczone tylko raz.
5	Długość utworzonych szlaków turystycznych	km	<p>Wskaźnik mierzy długość szlaków turystycznych, które zostały utworzone w ramach zrealizowanych projektów. Szlakiem turystycznym jest wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turysty o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych).</p> <p>Rozróżnia się następujące rodzaje szlaków turystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piesze górskie i nizinne oraz ścieżki spacerowe, przyrodnicze i dydaktyczne, • narciarskie, • rowerowe, • kajakowe, • jeździeckie. <p>Definicja szlaku turystycznego na podstawie: „Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK”.</p>
6	Długość odnowionych szlaków turystycznych	km	<p>Wskaźnik mierzy długość szlaków turystycznych, które zostały odnowione w ramach zrealizowanych projektów. Szlakiem turystycznym jest wytyczona w terenie trasa służąca do odbywania wycieczek, oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) i wyposażona w urządzenia informacyjne, które zapewniają bezpieczne i spokojne jej przebycie turysty o dowolnym poziomie umiejętności i doświadczenia, o każdej porze roku i w każdych warunkach pogodowych, o ile szczegółowe wymagania nie stanowią inaczej (okresowe zamykanie w przypadku niekorzystnych warunków pogodowych lub ze względów przyrodniczych na terenach chronionych).</p> <p>Rozróżnia się następujące rodzaje szlaków turystycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piesze górskie i nizinne oraz ścieżki spacerowe, przyrodnicze i dydaktyczne, • narciarskie, • rowerowe, • kajakowe, • jeździeckie. <p>Definicja szlaku turystycznego na podstawie: „Instrukcja znakowania szlaków turystycznych PTTK”.</p>

7	Długość ścieżek edukacyjnych	km	<p>Wskaźnik agreguje miernik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Długość nowoutworzonych ścieżek edukacyjnych; • oraz dane nt. długości odnowionych ścieżek edukacyjnych. <p>Przez ścieżkę edukacyjną należy rozumieć wytyczoną, oznakowaną trasę edukacyjną w środowisku przyrodniczym, głównie leśnym, umożliwiającą zdobywanie wiedzy i umiejętności samodzielnie lub z przewodnikiem.</p>
8	Długość nowoutworzonych ścieżek edukacyjnych	km	<p>Wskaźnik mierzy długość ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych, które zostały utworzone w ramach zrealizowanych projektów. Utworzenie ścieżki to m.in. wyznaczenie i odpowiednie oznaczenie trasy oraz udostępnienie na niej materiałów edukacyjnych.</p>
9	Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem	szt.	<p>Wskaźnik mierzy liczbę ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, które otrzymały wsparcie na rozbudowę, modernizację, doposażenie lub prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p> <p>Przez ośrodek edukacji ekologicznej należy rozumieć podmiot zapewniający przestrzeń, w której realizowane są zadania związane z edukacją ekologiczną.</p> <p>Przez edukację ekologiczną należy rozumieć działania edukacyjne i informacyjne skierowane do społeczeństwa, których celem jest zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.</p>
Horizontalne wskaźniki produktu			
1	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	<p>Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne rozwiązania umożliwiające dostęp (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych. Należy podać liczbę obiektów, w których zastosowano rozwiązania umożliwiające dostęp osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi lub zaopatrzonych w sprzęt, a nie liczbę sprzętów, urządzeń itp. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z dostosowaniem obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu.</p>
2	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	os.	<p>Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie nabywania/doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja</p>

			<p>sieciami, administracja witrynami internetowymi). Wskaźnik ma agregować wszystkie osoby, które skorzystały ze wsparcia w zakresie TIK we wszystkich programach i projektach, także tych, gdzie szkolenie dotyczy obsługi specyficznego systemu teleinformatycznego, którego wdrożenia dotyczy projekt. Do wskaźnika powinni zostać wliczeni wszyscy uczestnicy projektów zawierających określony rodzaj wsparcia, w tym również np. uczniowie nabywający kompetencje w ramach zajęć szkolnych, jeśli wsparcie to dotyczy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Identyfikacja charakteru i zakresu nabywanych kompetencji będzie możliwa dzięki możliwości pogrupowania wskaźnika według programów, osi priorytetowych i priorytetów inwestycyjnych.</p>
3	<p>Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami</p>	szt.	<p>Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie żywienia.</p>
4	<p>Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne</p>	szt.	<p>Wskaźnik mierzy liczbę podmiotów, które w celu realizacji projektu, zainwestowały w technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK), a w przypadku projektów edukacyjno-szkoleniowych, również podmiotów, które podjęły działania upowszechniające wykorzystanie TIK. Przez technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. ICT – Information and Communications Technology) należy rozumieć technologie pozyskiwania/ produkcji, gromadzenia/ przechowywania, przesyłania, przetwarzania i rozpowszechniania informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej oraz wszelkie działania związane z produkcją i wykorzystaniem urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących; działania edukacyjne i szkoleniowe. W przypadku gdy beneficjentem pozostaje jeden podmiot, we wskaźniku należy ująć wartość „1”. W przypadku gdy projekt jest realizowany przez partnerstwo podmiotów, w wartości wskaźnika należy ująć każdy z podmiotów wchodzących w skład partnerstwa, który wdrożył w swojej działalności narzędzia TIK.</p>